

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an 300 Lei</p>	<p style="text-align: center;">APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrației „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurse edicte etc. publicate de 8 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	---

Nesocotirea harului.

Chemarea cea mai sublimă dintre toate chemările și-a amuțit glasul în aleșii ei — preoții.

Ne înnăbușă nepregătirile, ne dărâmă incompetențele, ne fură comoditățile, nesocotim harul ce ni s'a dăruit nouă spre lucrare: nu suntem vrednici.

Nu mai suntem trimișii plini de osteneala roadelor multe spirituale, nu mai suntem sublimii desinteresați de sandală și pungă, nu mai suntem avântații misionărilor apostolești și strădaniilor mucenicești în via Domnului. Suntem însă epigonii chemărilor, meseriașii nepregătiți ai apostoliei, profitorii harului.

Ne-am desbrăcat de podoaba duhovniciei, am aruncat armele biruinței sufletești, am risipit roadele bogate creștinești, dăruite nouă de strămoși și suntem goi, de-o goliciune disperantă în interiorul nostru, în slujba noastră, în progresarea noastră.

Nu ne preocupă plinirea cu sârg a datoriei noastre, altele sunt preocupările noastre, altul este centrul chemării noastre.

Nesocotim harul din noi, nesocotim chemarea noastră, lucrăm omenеști, plini de patimi și slabi, fără tăria darului acestuia imens, dăruit nouă la hirotonire.

Ne îndeplinim lucrul nerespectând pravila rituală, ne îndeplinim lucrul nepregătindu-ne cu cutremur a servi la sfânta masă și a împărtăși harul lucrător, suntem superficiali și neglijenți.

Și nu rareori liturghia, slujita fără pregătire și fără observarea celor esențiale, este zădarnică, și nu rareori sfânta taină, împărtășită în fugă și repezit, nu este lucrătoare, producând scandela celor credincioși.

Sufere în urma nevredniciei ministrului sfințelor liturghii și taine credinciosul, care nu se edifică, nu se mântuește.

Că nu rareori nevrednicia preotului pătează

chiar sublimitatea rechisitelor externe indispensabile ale unei sfinte taine, și atunci însăși partea internă a tainei nu se poate împărtăși și nu poate lucra.

Ne preocupă alte chestiuni, ne sfâșie alte probleme, ne fură alt lucru.

Chemarea rămâne îndărăt, ocupație secundară și nesuferită, sau devenită mecanică; chemarea este pusă alături de toate celelalte chemări artificiale ca fond și mecanice ca formă de îndeplinire a lor.

Preotul nesocotește harul, preotul fură comunitatea credincioasă de lucrarea lui, preotul este lucrător neomenos și necinstit, care ascunde talantul în pământ sterp și pedeapsa va fi mai crâncenă decât toate pentru acest soi de profitori. Nu se mai evidentiază fondul chemării preoțești, se insistă pe cu totul alte accesorii, care îndealtfel ar rezulta ca izvorul de apă curată, când s'ar pune adevăratul accent pe importanța și puterea harului din noi.

Ne îmbrăcăm și ne împodobim frumos, învățăm și ținem predici lungi și grele, cântăm și tremolăm duios, *nesocotim harul*.

Acolo unde ochiul omenesc nu ne poate controla, suntem răi, venali, goi, superficiali, egoiști și neglijenți.

Nesocotim harul, nefind noi înșine îndreptățiți de puterea imensă dată nouă: de-a împărtăși văzut acest dar întregii omeniri.

Nu suntem vrednici în îndeplinirea chemării și atunci ne facem deșești și nefolositori în sânul instituției, în care harul lucră nevăzut *peste noi*.

Suntem nechemații cari zădărnicesc opera mare de mântuire a lumii și nevrednicii intruși, spre compromitere și desordine, în imperiul lucrător al harului:

„Și toate păcatele se vor ierta fiilor oamenilor și toate blasfemiile, numai blasfemia contra sfântului Spirit nu are iertare în etern (Mar., 3, 28)“.

Prof. Dr. Petru Rezuș.

Problema lui Iisus Hristos în zilele noastre.

De: Prof. C. Rudneanu.

Problema lui Iisus Hristos în zilele noastre se pune mai puternic ca și în timpul lui David Frideric Strauss, în 1835, a lui Christian Ferdinand Baur, cinsprezece ani mai târziu, sau în timpul lui Ernest Renan, între anii 1863 și 1877. Și începând cu aceste prime descrieri ale vieții lui Iisus Hristos și până în zilele noastre, observăm un progres extraordinar în domeniul teologic. Îndeosebi științele filologice au adus multe contribuții însemnate.

Evangeliiile considerate ca și documente istorice a lui V. H. Stanton, Introducere la studiul comparativ al limbilor indo-europene a lui Arthur Meillet, și Gramatica istorică a lui Bopp. Deodată cu apariția acestora, vin și studiile textelor creștine foarte vechi, ca și Doctrina celor 12 Apostoli, Odele numite a lui Solomon, Demonstrația Predicii apostolice ș. a.

Texte necreștine dar utile pentru a putea stabili diferite puncte comparative. Limba Noului Testament, cultura și credințele populare ale mediului evanghelic, au devenit foarte familiare.

Paralel cu aceste texte scrise, materialul arheologic a devenit tot mai abulent, prin diferitele monumente, vase, inscripții, picturi, și nenumărate obiecte de cult, toate adunate cu o grijă deosebită de diferitele misiuni arheologice din Egipt, Persia, Grecia continentală și insulară, Asia-Mică, Siria, Africa de Nord, Crimeea și Provinciile dela Dunăre. Tot materialul imens a fost prelucrat, reducând noii contribuții, precizând problema creștină.

Documentele deja cunoscute, scrierile evrești, sau iudaisante, necanonice, anterioare Noului Testament, au fost studiate, editate de evreei sau creștini.

Numele învățaților C. Tischendorf, Westcott și Hoat, B. Weiss, H. von Soden, E. Nestle, H. I. Vogels, F. C. Burkitt, de Wordsworth și White, ne-au dat lucrări admirabile.

Caracterul absolut unic al evangheliilor este astăzi universal recunoscut de toți criticii. Există o tradiție primitivă, esențială incontestabilă.

Cercetătorii istoriei religiunilor de azi au făcut greșala de a interpreta textele și monumentele antice, apropiind misterele păgâne de misterul creștin. Pe baza analogiilor „misterele grecești”, miturile asiatice, dionisiace, orfice, cultele păgâne ale Siriei, Frigiei, misterul Mamei (Cybele) și a lui Attis, Afroditei, religia siroper-

sană a zeului solar Mithras, toate au fost interpretate în legătură cu creștinismul.

Religiile acestea păgâne au fost o mare a speculațiunilor, de rituri și mituri, din Siria, Asia-Mică, Egipt și Persia. Religia creștină pusă în legătură cu aceste religii păgâne după unii istorici de religii, apare complet diformată, deoa-rece ea este fals interpretată, ipotetic redată, și slab apreciată.

Sufletul religios este un fapt providențial pe care apologeții creștini l-au proclamat întotdeauna: „Căci trecând și privind de aproape lucrurile de mare cinste ale voastre am găsit și un altar pe care este scris: Necunoscutului Dumnezeu. Deci ceace voi cinstiți foarte mult fără să cunoașteți, aceasta vă vestesc cu vouă... „Să caute pe Dumnezeu, doar cel puțin l-ar pipăi și l-ar afla, deși nu este departe de fiecare, dintre noi“.... (Faptele Apostolilor, XVII, 23, 27).

Logosul filosofilor, mediatorul Dumnezeului invisibil, principiul ordinei, al echilibrului și al rațiunii, care susține și guvernează lumea vizibilă, nu este o vagă entitate metafizică oscilatorie între cer și pământ, ci este o persoană vie, *Fiul lui Dumnezeu, cel întrupat, — este Iisus, după cum ne spune Sf. Ioan.*

Iisus a fost o persoană, reală, istorică, în carne și oase, nu era o ființă legendară, mistică, ca și Orfeu, Attis, Krishna, — **El este un fapt.**

Buddha Çakiamuni¹⁾ a apărut în lume într-o vreme neprecisă, iar istoria sa e legată de câteva fapte și legende. Tradiția istorică cea mai veche despre Buddha nu cunoaște ca el să fie săvârșit minuni.

„Buddha poate fi un apus de soare blând și fermecător; pe când Hristos e pentru noi un soare răsare, lumina zilei, care cu moartea pe moarte călcând, celor din morminte viață le-a dăruit. Da! Hristoase! Tu ești viața și învierea noastră! Tu ești Domnul și Dumnezeul meu“!

Iisus nu s'a născut într'un canton excentric al Arabiei ca și Mahomed. Apariția Sa este publică și o dată determinată ne arată împrejurările vieții Sale: „Iar în al cinsprezecilea an al domniei lui Tiberiu ca Cezar, fiind procurator al Iudeei, Ponțiu Pilat, și tetrarh al Galilei Irod, iar Filip fratele lui tetrarh al Isturiei și al ținutului Trachonitei și Lisania tetrarh al Abilenei, în zilele arhierului Ana și Caiafa, a fost cuvântul lui Dumnezeu către Ioan, fiul lui Zaharia, în pustie“... (Luca, II, 1-2).

Texte multiple, de geografie, arheologie,

1) Vezi cartea lui Aldenberg: „Buddha,, (Paris) și Idem: Die orient. Rel. II pp. 67-69.

scrisori oficiale, religii, instituțiuni și obiceiuri diferite ne vorbesc în mod clar despre Iisus²⁾.

Problema lui Iisus Hristos trebuie înțeleasă în credința în Dumnezeu atotputernic și în iubire, căci: „Cine nu iubește n'a cunoscut pe Dumnezeu, pentru că Dumnezeu este iubire“ (Epistola I a lui Ioan, IV, 8), și tâlcul vieții creștine putem să-l desprindem din următoarele: „Căci Dumnezeu iubi lumea atât de mult, încât dete pe Fiul Său unul născut, pentru ca oricine care crede într'ânsul să nu piară, ci să aibă viață veșnică, căci Dumnezeu nu trimise pe Fiul Său în lume ca să osândească lumea, ci pentru că lumea să fie mântuită printr'ânsul“ (Ioan, III, 16-18).

Dinamica credinței.

— Rolul preotului ortodox român în ordinea de stat —

„O națiune nu se ridică în primul rând prin învățători, notari sau jandarmi, ci prin credința și dragostea de țară a preoților“ (Dl. Prof. Nic. Iorga).

Marele învățat al Neamului, Dl. Prof. Nic. Iorga, primind invitația „Soc. naționale ortodoxe a femeilor române“, a ținut prima conferință de deschidere a ciclului de conferințe, organizate de această societate la Fundația Carol I, cu titlul: „Concepția românească a ortodoxiei“.

Învățatul nostru istoric, după ce face o minunată incursiune în fondul problemei, definește cu un lux de argumente din cele mai pregnante, concepția românească a ortodoxiei noastre.

Plecând de la stadiul primar al ființării poporului nostru ca entitate politică, demonstrează pe cale evoluționistică elementele care au ajutat simbioza românismului nostru ca factor politic cu ortodoxia religioasă.

Concluziile atât de sugestive, pe cari le trage adâncul cunoscător al istoriei bisericii, din care însuși face parte, pleacă de la premisele cele mai realiste și mai precis conglăsuitoare cu adevărul unic și neschimbat, sintetizat într'o formulă atât de fericită, cea expusă în partea finală a conferinței, fixată de mine ca punct de plecare aci.

Nu se îndoiește nimeni de aportul ce-l aduce toată suflarea românească, în a-și ajuta națiunea la urcușul firesc spre culmi de perpetuă desăvârșire, dar — fără a monopoliza meritul — partea leului și'n trecut ca și astăzi, de fapt revine preotului de „lege și limbă românească“.

Înfățișarea acestui adevăr, cu sau fără rea voință prea tănuil, primește — prin autoritatea cuvântului marelui savant, — greutatea unui accent, aplicat cum nu se putea mai propiu în miezul unei complexe socoteli, supus de mulți poate altor opinii, altor judecăți.

Cadrul în care Dl. Prof. Nic. Iorga toarnă, și nu fără tâlcul unui pogorământ de înaltă cunoaștere a realităților, aceste solide adevăruri, iată-l în acest lapidar memento.

„Azi, în România noastră liberă, trebuie să privim veșnic către această biserică națională și falnică fiind convinși că numai prin ea se poate ridica poporul.“ El situează pe preotul, serv al altarului și în rolul de cunoscător al sistemelor de filosofie social-etică și **sigură rezervă națională pentru toate vremurile.**

Fără a ne intimida firea, acelora cari mai ezită în solda străinismului corupător de conștiința românească și aleasă ortodoxie, răspundem or cui s'ar complăce în alte crezuri străine de cel înfățișat atât de magistral de cărturarul Țării Românești, cu alesele cuvinte ale d-sale, adevărate sentințe cu caracter universal: „Preotul de aceea a fost trimis în lume, ca lumină să fie lumii...“

Astăzi, când lumea în toate cele patru stihii alei ei stă îngrijorată de ceace va aduce ziua de mâine, preotului îi revine datoria sfântă ca „înflăcărand darul“, să răscolească toate energiile latente, ale tuturor forțelor creaționiste spre o singură deviză: „Credință și Muncă pentru Țară și Rege“!

Fundamentală trăsătură a conferinței își găsește justificarea aci.

Judicioasa expunere de evenimente în succesiunea descriere a stărilor, hotărâtoare asupra spiritualității noastre, se cristalizează simultan în tiparele comune cu lustrul dublu de: națiune și spiritualitate. — Iar preotul, expresia văzută a spiritualității, este sinteza sufletului național în toate manifestările lui.

Preot A. Gh. Mihailoviciu.

Toți bunii Români

subscriu

Bonuri pentru înzestrarea Armatei!

2) L. de Grandmaison: Jésus dans l'histoire et dans la mystère, Paris 1925 pp. 9-28 sq.

Cosmogonia biblică și teoriile științifice.

(Continuare)

De Pr. I. Firca.

Dar chiar așa menținându-se, atât științele umane în general, cât și științele de observație în particular, nu sunt la adăpostul erorilor¹⁾. Nu putem nega, că în raport cu *filosofia*, în care schimbarea de direcție este totală cu fiecare sistem nou ce apare, așa că desfășurare sistemelor filosofice s'ar putea asemena cu păturile *eterogene* și *discordante* ale scoarței pământului, în cari depozitele și rocile cele mai felurite se amestecă și se întretae într'o desordine care e măturie a acțiunilor violente și opuse a puterilor naturii, progresul ideilor în știință, s'ar putea compara — dimpotrivă — mai mult sau mai puțin cu acele pături *omogene* și *concordante* ale scoarței pământului cari au fost depuse în ape liniștite și în cari toate stratele sunt paralele²⁾.

O asemenea comparație este nimerită numai dacă avem în vedere continuitatea dezvoltării ideilor științifice în raport cu discontinuitatea cugetării filosofice; dar privit exclusiv în sine însuși sau mai ales în raport cu imutabilitatea adevărului absolut, exprimat prin dogmele Bisericii, domeniul științelor nu ne apare mai puțin lipsit de frământările cari însoțesc apariția și tendința de a se impune o nouilor idei. Se poate sesiza o schimbare a certitudinii științifice dela o perioadă istorică la alta, e anumită modă în preocupările oamenilor de știință, renunțări și reluări de ipoteze etc.

Așa, în domeniul *Astronomiei*, cei vechi credeau în fixitatea stelelor, din cari nici nu cunoșteau decât pe cele cari se pot vedea cu ochii liberi, cca. 5000³⁾. Structura *geocentrică* era presupusă și admisă în general în știința oficială din antichitate și prin *Almagesta* lui *Ptolemeu* și filosofia arabă și în tot lungul perioadei medievale. Se credea că soarele, luna și planetele sunt fixate pe sfere transparente, cari se învârtesc în jurul pământului la distanțe diferite, în timp ce stelele fixe sunt prinse de o sferă mai mare, care se învârtește și ea la rândul ei în jurul pământului, la o mai mare distanță⁴⁾.

Aceasta a fost părerea dominantă, până în anul 1543, când *Copernic* a publicat vestita lui „*De revolutionibus orbium coelestium*“, în care reluând vechile teorii pitagoreice, a stabilit sistemul

heliocentric, arătând că mișcările aparente ale soarelui și planetelor s'ar explica mult mai simplu presupunând că pământul e o planetă ca oricare alta și învârtindu-se ca și celelalte în jurul soarelui⁵⁾. Concepția lui *Copernic* a avut admirabile repercusiuni asupra progresului Astronomiei, căci înlăturând greoaiele și complicatele *epicicle* ptolemaice, cari defineau traiectoriile planetelor în vechiul sistem, a permis o considerabilă limpezire a drumurilor pe cari avea să le parcurgă de aci înainte știința astrelor. Și cu toate acestea astronomi mari ca *Ticho-Brache* și *Kepler* au descoperit legile lor, fundamentale pentru cosmografia modernă, nu bazându-se pe sistemul lui *Copernic* — deși au trăit cu un veac în urma lui — ci pe acel primitiv al lui *Ptolemeu* și nu fiindcă vre-un tradiționalism rău înțeles i-ar fi legat de vechile concepții, ci fiindcă numeroasele observații și nesfârșitele calcule matematice pe cari le făceau, îi conduceau într'acolo. Cercetările ulterioare, începând dela observațiile telescopice ale lui *Galileu*, au dat drepte astronomului polonez, fără ca sistemul lui să fie decretat ca dogmă astronomică nici până în vremea noastră⁶⁾.

Astronomia e totuși cea mai exactă dintre științele de observație. Metodele matematice ale mecanicii cerești, descoperirea și perfecționarea instrumentelor optice, introducerea *spectroscopului* și a aparatului fotografic au fost foarte fecunde în rezultate pozitive pentru progresul acestei științe. Impingerea granițelor orizontului cunoscut, analiza chimică a corpurilor cerești, *astrofizica*, dedublarea stelelor ce păreau altădată simple pe baza principiului lui *Doppler-Fizeau*, (deplasarea liniilor spectrale), descoperirea planetei *Neptun* de *Le Verrier* prin calcul, sunt progrese cari ne pot face să fim încântați de puterea de pătrundere a minții omenești în macrocosmos.

Intorcându-ne însă privirile asupra unor greutăți sau puncte de mai puțină siguranță ale acestei științe, asupra variațiilor întâmplare în domeniul legilor și ipotezelor ei, cași asupra puterii de pătrundere absolută pe care ar avea-o, putem aminti pentru exemplificare *legea lui Bode*. Această lege, stabilită în 1778 pentru exprimarea depărtării planetelor de soare, deși a fost confirmată prin descoperirea planetelor mici dintre Marte și Jupiter, totuși descoperirea lui *Neptun* a contrazis-o, a arătat-o a fi arbitrară și a înlăturat-o din preocupările astronomilor⁷⁾.

5) Cf. ibidem.

6) Vezi cele spuse în legătură cu această chestiune la p. din această lucrare.

7) Pentru edificare asupra acestei chestiuni, se poate consulta orice Cosmografie elementară. Ex. N. Abramescu: „*Lecțiuni de Cosmografie*“ Ed. VI București 1924, pp. 115-117; Același: „*Lecțiuni elementare de Astronomie*“ Ed. IX București 1930, pp. 132-133.

1) Cf. Lavaud de Lestrade, op. cit. p. 7.

2) P. P. Negulescu: „*Din Istoria Filosofiei*“ art. în *Convorbiri literare*, An. XLII, No. 1/1908, p. 34.3) După Lapparent, *Science et Apologétique*.4) Sir James Jeans: „*Les étoiles dans leurs courses*“ traduit de l'Anglais par A. Sallin, Paris 1932, p. 25.

În directă continuare, nu se poate trace cu vederea nici faptul că cea mai generală lege a mecanicii cerești, aceea a *gravității universale*, care se sprijină pe teoria punctelor de atracție, nu e chiar atât de sigură și fără cusur, cum pretind mecaniciștii a fi, căci iată ce spune însuși descoperitorul ei, *Newton*: „Recunosc că corpurile stau în așa raport, cași cum s'ar atrage; dacă se atrag într'adevăr nu știu și nici nu mă pricep cum s'ar putea atrage.⁸⁾“. Consecvent cu asemenea gânduri de cinstită și creștinească modestie, *Newton* a invocat intervențiunea divină, care din când în când ar pune la punct mașina lumii⁹⁾, al cărei mecanism ar începe să funcționeze aritmic, lăsat fiind numai în grija forțelor mecanice. O asemenea recunoaștere nu micșorează însă cu nimic valoarea acestei legi pentru știința omenească sinceră, conștientă de puterea și neputința ei, deși sunt unii cari cred că e bazată numai pe o ipoteză „și nimic nu dovedește că ea n'ar putea să fie înlocuită printr'un alt principiu, care ar explica și mai bine faptele¹⁰⁾“.

Iar acest principiu, care ar explica pe lângă puterea de atracție și răspândirea luminii, căldurii și a forțelor fizice în univers a fost identificat cu așa zisul *eter cosmic*, care deși e de 600 bilioane de ori mai ușor decât aerul nostru, totuși apăsarea lui ar fi aceea care înlocuiește puterea gravității. Dar și această nouă ipoteză la rândul ei nu poate explica în deajuns unele fenomene, ca acel al sateliților lui *Marte* b. oa. cari se învârtesc mai repede decât planeta lor¹¹⁾.

(Urmează)

Aurel Vlaicu.

Conferință de prof. R. CIRIC.

N'am crezut niciodată că o chestiune care privește întrucâtva o latură științifică poate să țină încordată o asistență care uneori nu are nimic comun cu ea. Lucrul acesta totuși s'a întâmplat, grație feliului cum a înțeles conferențiarul să-și expună tema prin înbinarea poeticului cu știința formând o unitate indisolubilă și armonioasă. D-Sa a înțeles că viața aceluia care și-a dat tributul pe altarul progresului trebuie cunoscută dacă nu în întregime, cel puțin în acele momente care îl caracterizează mai cu prisosință. Dl. Prof. R. Ciric spune printre altele:

„Aurel Vlaicu a fost acela care reprezenta geniul unei naturi oropsite în pleiada altora încărcate de glorie și prestigiu. A avut mult de suferit în lunga-i și spinoasa-i carieră de „om de știință“ neînțeleș la început de nimeni, însă perseverența și îndărătnicia care sălășluiau în el l-au făcut să birue în mijlocul unui furnicar de dușmani, care n'au bănuț sau nu au vrut să bănuțască niciodată potența unui valah.

Pe micul și pe marele Vlaicu de mai târziu îl preocupa un singur gând: realizarea „păsărei albastre“ cu care va stăpâni azurul cerului și de acolo din acele înălțimi, lumea. Minunea s'a realizat. Vai însă cu câte greutate! dar cu mult înainte de aceia a lui Blériot.

Izbânda nu i-a fost trâmbițată cu surle. Deocamdată bucuria era împărțită în sânul unei națiuni prea modeste care lăsa aprecierile pe seama altora. Prea mare i-a fost opera ca să nu țâșnească odată și odată peste granițele țării. Din înălțimile ameteitoare unde se găsea nu și-a uitat nici o clipă Biniținții, satul său natal și pe aceia cărora le datora recunoștință — părinții. — A refuzat oferte tentante din străinătate numai și numai în vederea trecerii falnicilor Carpați care formau un hotar nedrept între două țări surori.

Ziua plecării, zi fatală. S'a ridicat, a spintecat văzduhul și de sus a căzut pe pământul Câmpulungului. S'a stins o stea și pe semne era aceea a lui Vlaicu. Nu a ajuns să ne arate utilitatea păsării măestre în timpul vr'unui conflict armat. Așa s'a încheiat odiseia acestui mare om a cărui valoare a fost cam târziu apreciată. Pe cât de latentă i-a fost ascensiunea, pe atât de rapid i-a fost sfârșitul. Moartea i-a fost așa cum a dorit-o „sub sfărâmurile de avion“. El nu a murit pentru popor; el a fost acela care i-a dus chezașia peste hotare, el a fost fidelul lui exponent, el a fost acela care a dat prestigiu națiunii noastre într'o măsură oarecare, atunci când îi simțea nevoia mai mult ca oricând.

Și ce recompensă mai mare i se putea da, decât nemurirea.

Și nu e de mirare faptul de a fi fost trecut în lumea legendară, încă fiind în viață. Următoarele versuri ne vor edifica asupra acestui fapt.

*Vlaicule, Vlăicuțele
Ce ți-ă spus maicuța ție?*

Să te lași de meserie

Meseria dela dracu

Care-o să-ți răpună capul.

A ajuns pe culmi înalte. Dar atunci când străinii au încercat să-i cumpere buna credință

8) Ap. F. Eettex, op. cit. p. 191.

9) Cf. Faye: „Sur l'origine du monde“, 2-e édit. Paris, 1885, p. 130, ap. H. Pinard, art. cit. col. 2039-40.

10) Dr. René Jeannel, op. cit. p. 8.

11) Cf. F. Bettex, op. cit. p. 191.

i-a sfidat. Era doar Valah și era mândru de acest lucru“.

În expunerea Sa d. R. Ciric a fost pur și simplu fascinant. A reușit să înduioșeze asistența până la lacrimare. Și nu e de mirare căci prea, prea s'a confundat cu acela a cărui viață ne-o depăna în cadrul unei ore în cuvinte calde și duioase. Prin d-sa numele lui Aurel Vlaicu — care trece ca un fapt divers — pentru unii din noi a ajuns să-și găsească un adăpost în cutele cele mai adânci și indestructibile ale sufletului nostru și deacolo ca un far să ne lumineze, ca să țină trează conștiința noastră și să o apropie de a-aceluia care a fost Aurel Vlaicu.

A. B.

STIRI

Serbarea zilei de 24 Ianuarie s'a făcut în orașul nostru cu toată seriozitatea și importanța cuvenită unei mari sărbători naționale. La biserică s'a săvârșit o rugăciune de mulțumită de un sobor de 7 preoți, pontificând Prea Cuv. Sa pâr. protosincol Dr. Laurențiu Busuioac. De față au fost toate autoritățile în frunte cu P. S. Părinte Episcop. Părintele protosincol a rostit apoi o înflăcărată vorbire despre unire, pe care o definește ca pe un act și o sărbătoare a recunoștinței. Poeții, cronicarii și toți scriitorii au trăit-o anticipat în conștiința lor. La un moment potrivit, când între români unirea devenise pentru toți o necesitate, ea se realizează, devine un fruct copt. Trăind în binefacerile ei, astăzi unirea ni se prezintă și ca o chemare, chemare la solidaritate.

După serviciul din biserică dl Colonel V. Fodor vorbește soldaților, îndreptându-le gândul spre acela care simbolizează Neamul, M. S. Regele Carol II.

Impresionantă a fost executarea „horei unirii“ la eșirea din biserică de către fanfara școlii normale.

Urmează apoi defilarea trupei, a unităților militare și străjerești.

Încă înainte de amiază s'a sărbătorit Unirea, în cadre școlare la Academia teologică și la școala de cântăreți, iar după masă la școala normală.

Parohiile noastre și Inzestrarea Armatei; Biserica ortodoxă totdeauna a fost alături de poporul român, s'a bucurat cu el dar mai mult a suferit împreună cu el, căci așa a fost natura vremurilor trăite. Astăzi când țara trece prin greutăți, Biserica pune umărul să o ajute. Iată, comuna bisericăască Ghilad semnează toată averea ei imobilă, în suma de Lei 20.000 în Bonuri pentru Armată. Și cazul acesta nu e unic. Este însă grăitor și de toată lauda!

Jurământul membrilor F. N. S.-ului dela Academia teologică. După serviciul dela Catedrală studenții teologi în frunte cu corpul profesorilor s'au întrunit la Capela dela internat. Aici s'a luat jurământul tinerilor membri ai F. N. S.-ului. Directorul D. Zeno Muntean le vorbește despre rolul Bisericii ortodoxe în viața națională, despre vremurile cari ne reclamă solidaritate și dărzi apărători ai scumpei moșteniri ce ne-au lăsat-o părinții: România Mare. O declarație se produce

din partea unui tiner student, plină de suflet. Urmează luarea jurământului după care s'au expediat telegrame omagiale M. S. Regelui Carol II și D-lui Ministru Dr. Ionescu Sisești, Comandantul General al F. N. S.-ului. După festivitate a urmat o masă comună.

† **Preotul Pavel Magdescu** din Jupalnic a încetat subit din viață. Răposatul a fost vreme îndelungată catihet și diacon catedral în Caransebeș, electrizând cu vocea sa puternică scânteia divină din om. Boala de inimă l-a ros însă pe tăcute... În vara acestui an îl cercetase P. S. Părinte Episcop în societatea D-lui profesor Nicolae Iorga. Auzind de el, învățatul profesor l-a pus să cânte în biserică spre a-i cerca acustica... De-acum glasul lui s'a stins, receala morții alungând viața din el.

Dumnezeu să-I odihnească pe robul Său!

„**Revista Teologică**“, în N-rii 1—2 din acest an publică la recenzii următoarele:

„**Prof. C. Vladu**“ **Manual de Tipic și Antologhion.**

Tipicul, așa cum se practică în biserică noastră prezintă multe note de variabilitate. Aceste deosebiri se observă nu numai între provinciile și eparhiile, ci chiar în sânul aceleiași eparhii. Conducându-se de principiul „cum vrea cel mai mare“, mulți din cântăreții noștri dela strană, ba chiar unii preoți, se cred chemați să aducă modificări sau să excludă unele cântări sau rugăciuni de importanță capitală pentru respectiva slujbă. Prescurtările sfintelor slujbe sunt foarte nepotrivite. Pe deoparte se lezează puternicul sentiment religios al poporului iar pe de altă parte în cele mai dese cazuri, se elimină ce-i mai frumos din punct de vedere dogmatic și liturgic. Iată de ce aceste două lucrări ale Domnului C. Vladu, profesor la Academia Teologică din Caransebeș, sunt ca doi pioneri de practică tipicală care nu ne lasă să credem în astfel de greșeli. Pe lângă prescripțiile de tipic, ne-a selecționat ce-avem să cântăm, prezentându-ne strictul necesar din cărțile cultice (Mineiu, Triod, Ochoiuh, Ceaslov și altele), pe cele mai importante ca fond dogmatic și cele mai frumoase ca formă poetică.

Manualul de Tipic conține rânduiala Vecerniilor și Utreniilor din postul mare, ceasurile (1, 3, 6, 9), liturgia Sf. Grigorie și slujba mântuitoarelor Patimi. Avem deci toate cântările și rugăciunile necesare întregului period al Triodului.

Antologhionul conține toate Vecerniile și Utreniile pe glasuri, Liturgia Sf. Ion Gură de Aur, toate sărbătorile anului bisericăesc (la fiecare sărbătoare: Vecernia, Utrenia și Liturgia), din toate trei perioadele (Octoih, Triod și Penticostar). Ceeace este impresionant în această lucrare sunt părțile alese, cele mai frumoase, luate din cărțile de ritual după cele două criterii: dogmatic și literar-liturgic.

Lucrările acestea prezintă interes și pentru faptul că, cu ajutorul lor — fără a mai face uz de celelalte cărți de cult — putem să săvârșim aceste slujbe ale anului bisericăesc.

Pe lângă partea tehnică bună în care sunt tipărite aceste lucrări, ele merită a fi recomandate preoților și cântăreților noștri și pentru faptul că la noi în Ardeal sunt singurele în acest gen, iar utilizarea lor, în practica tipiconală, ar aduce unificarea.

Dea Domnului ca munca sinceră depusă, pentru a-L lăuda pe această cale, să fie înțeleasă și prețuită după cuviință.

Diacon F. Gherman.
la Academia Teologică.

Concurs

În baza ordinului Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 3214 B. ex 1939 din 20 Maiu, se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ pentru postul de preot la parohia I-a de clasa II-a din comuna **Broșteni** protopresbiteratul Oravița, devenită vacantă pe urma pensionării preotului Ilie Ciorei.

I. Beneficii.

1. Sesiunea parohială, în extindere de 32 jugăre.
2. Birul parohial uzitat.
3. Veniturile stolare uzitate.
4. Nefiind casă parohială de locuință se va îngriji alesul preot.
5. Intravilan.

II. Indatoriri.

Preotul ales este obligat a-și împlini toate datorințele preoțești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminică și sărbătoare și a catehiza la școala primară, fără nici o altă renumerație.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului ales.

Cei ce doresc să ocupe acest post, întrucât vor avea cvalificațiunea cerută pentru parohii de clasa II-a, precum și binecuvântarea P. S. S. Episcopului diecezan, să-și înainteze cererile, adresate consiliului parohial ort. rom. din Broșteni prin Prea On. Oficiu protopopesc al Oraviței.

Reflectanții se vor prezenta, pe lângă prelabila încunoștințare a Prea On. Domn protopresbiter tractual, în vre-o Duminică sau sărbătoare în sfânta biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratorie, însă nicidecum în ziua de alegere.

Broșteni, din ședința consiliului parohial ținută la 8 Octomvrie 1939.

Președinte : Secretar :
Preot Simeon Alexiu. Petru Olariu.

În conțelegere cu Oficiul protopopesc.

Oravița la 31 Octomvrie 1939.

Virgil Musta
protopop.

3—3

În baza ordinului Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 4829 B. ex 1939 din 15 Septemvrie a. c. se publică concurs, cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“, pentru postul de preot în parohia de clasa II-a din **Bătești**, devenită vacantă prin pensionarea preotului Romul Radulovici.

I. Beneficii.

1. Sesiunea parohială în estensiune de 32 jughere.
2. Una grădină parohială de 1 jugăr.
3. Veniturile stolare uzitate.
4. Nefiind casă parohială, de locuință se va îngriji preotul ales.
5. Bir parohial nu este.

II. Indatoriri.

Preotul ales este obligat a-și împlini toate datorințele preoțești și pastorale, a predica regulat în fiecare

Duminecă și sărbătoare și a catehiza la școala primară, fără nici o altă renumerație.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului ales.

Cei ce doresc să ocupe acest post, întrucât vor avea cvalificațiunea cerută pentru parohii de clasa II-al precum și binecuvântarea P. S. S. Episcopului diecezan, să-și înainteze cererile adresate consiliului parohial ort. rom. din Bătești și prin Prea On. Oficiu protopresbiter al Făgetului.

Reflectanții se vor prezenta, pe lângă prelabila încunoștințare a Prea On. Domn protopresbiter tractual, în vre-o Duminecă sau sărbătoare în sfânta biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratorie însă nicidecum în ziua de alegere,

Bătești, din ședința consiliului parohial ținută la 8 Octomvrie 1939.

Președinte : Secretar :
Romul Radulovici Petru Curușiu
adm. paroh. inv.

În conțelegere cu oficiul protopopesc.

Pr. Ioan Muntean
adm. protopresbiteral.

Nr. 5927 B. ex 1939.

Acest concurs se aprobă și se publică cu aceea, că — în baza aliniatului ultim al §-ului 29 din Regulamentul pentru parohii și în baza decisului consistorial ddo 3 Martie 1914 și respective 14 Aprilie 1914 Nr. 3058 B ridicat și la valoare de concluz sinodal, cu concluzul Nr. protoc. 33 ex 1914, precum și avându-se în vedere decisiunea Consistorului mitropolitan Nr. 258/1928 din 13 Nov. 1929 — se enunță obligamentul credinșilor de a presta și birul parohial, care este o parte integrantă a dotațiunii preoțești.

Caransebeș, din ședința Consiliului eparhial ținută în 4 Noemvrie 1939.

Episcopul :
† VASILE

3 - 3

Publicațiune de licitație.

Pe baza aprobării Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 7344 ddo 26 Ianuarie 1940 se escrie licitație publică cu oferte închise ce se va ținea în ziua de 4 Februarie 1940 la ora 3 p. m. în biserica din Verendin pentru renovarea și spălarea de var a tablourilor vechi și ornamentațiilor precum și pictarea din nou a boltei bisericii din Verendin.

Licitanții sunt obligați a depune 10% vadiu din prețul exclamării în bani gata sau efecte de stat, care se va restitui după colaudare fără dobândă.

Devizul și caetul de sarcini se poate vedea la Oficiul parohial.

Spesele cu facerea devizului, contractului și timbre le suportă pictorul. Spese de drum nu se acordă.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a da lucrarea acelu pictor în care va avea mai mare încredere fără considerare la rezultatul licitației.

Contractul devine obligator pentru pictor îndată după semnare iar pentru comuna bisericească numai după aprobare din partea Venerabilului Consiliu eparhial.

Verendin la 27 Ianuarie 1940.

Toma Suru
preot.

Publicațiune de licitație.

În baza aprobării Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 59 E. 1940 Consiliul parohial din comuna Căpăt, jud. Timiș-Torontal, publică licitație pentru renovarea și completarea picturii și zugrăvirea interioară a bisericii ort. rom. din Căpăt, pe ziua de *11 Februarie 1940, orele 2 d. m.* în localul Oficiului parohial din loc. În caz de neprezentare licitația se amână cu 8 zile la aceeași oră și în același local.

1. Licitanții vor depune oferte închise la Oficiul parohial local, împreună cu vadiul de 6% din prețul lucrărilor în numerar, sau efecte, până la data de 11 Februarie a. c. înainte de ora 2 d. m. când se va începe licitația verbală.

2. Planurile și devizele se pot vedea la Of. parohial.

3. Spesele planurilor devizelor și darea privesc pe antreprenorii cari vor lua asupra lor lucrările.

4. Participanților nu li se acordă nici un fel de spese.

5. La licitație se admit numai pictorii autorizați de Onor Minister al Cultelor și Artelor.

6. Consiliul parohial își rezervă dreptul de a preda lucrările acelor pictori în cari are mai mare încredere.

7. Contractările devin obligatorii pentru maștrii cărora li se va acorda lucrarea imediat după semnare, iar pentru comuna bisericească, numai după aprobarea Venerabilului Consiliu Eparhial.

Căpăt, la 1 Ianuarie 1940.

ss. **Nicolae Bojin**
paroh

ss. **Petru Vucan**
secretar.

Judecătoria rurală Teregova, secția c. f.

Nr. 1475/1939 c. f.

Publicațiune de licitație și condițiile de licitație.

În cauza de executare pornită de următorii Gheorghe și Elena Iuga dom. în Domașnea repr. prin Dr. Ioan Pepa avocat în Teregova contra următorului lui Toma Jurchescu la cererea următorilor, judecătoria având în vedere legea pentru unificarea unor disp. referitoare la executarea silită publ. în Monitorul Of. 152.930 ordonă licitațiunea execuțională în baza art. 144, 146 și 147 din legea LX 1881, asupra porțiunilor din imobilele înscrise în c. f. a comunei Domașnea pag. No. 822 No. top. 207 Valea Crivii 1385 stp. grădină, proprietatea părâtului în proporție de 9/28 a parte de sub B 8, 14 și 19 în valoare de 700 lei, pag. No. 3750 No. top. 208 Valea Crivii 684 stp. fân în valoare de 300 lei, No. top. 177 Valea Gherdomini 1000 stp. fân, în valoare de 800 lei, Poststrase 140 stp. fân, în valoare de 50 lei, No. top. 179 Valea Gherdomini 400 stp. grădină în valoare de 200 lei, No. top. 744 Gherdomini 1 jugh. 250 stp. ar. în valoare de 200 lei, No. top. 779 Gherdomini 650 stp. grădină în valoare de 300 lei, No. top. 171 Valea Gherdomini 380 stp. fân în valoare de 180 lei și No. top. 172 Valea Gherdomini 650 stp. fân în valoare de 300 lei, proprietatea următorului în proporție de 9/28-a parte sub B 2, 5 și 7, pentru încasarea creanței de 2550 lei cap. interese de 7 la sută dela 30 Iulie 1935 apoi încă 2081 lei capital și 2718 lei spese fixate până acum și spese de 275 lei fixate acum pentru cererea de licitație.

Prețul de strigare se stabilește în baza § 6 din lege în sumă susarătă care se poate reduce cu 25%.

Fixează termen pentru ținerea licitațiunei, pe ziua

de 31 luna Ianuarie anul 1940 ora 10 a. m. în casa comunală a comunei Domașnea.

În baza art. 150 legea LX din 1881 condițiunile de licitație se stabilesc după cum urmează:

1. Imobilele supuse la licitație nu pot fi vândute cu preț mai mic de 75% din prețul de strigare.

2. Cei cari voiesc sa liciteze sunt datorii să depoziteze la delegatul judecătoresc, drept garanție 10% din prețul de strigare în numerar, ori sa predea aceluiaș delegat chitanța de depozitare judecătorească prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (art. 147, 150, 170 legea LX din 1881 art. 21 XLI 1908).

3. Fiscul creditorii cei privilegiați și cei ipotecari nu sunt datorii să depună garanție în calitate de licitanți. Condițiunile de licitație se pot vedea în orele de birou la Instanța c. f. Teregova.

Data în Teregova la 14 luna Noemvrie 1939.

Jud. ss. **A Gheorghiu**

ss. **I. Bica** dir. c. f.

Pentru conformitate: **I. Bica** dir. c. f.

Corpul Portăreilor Tribunalului Caransebeș.

Port. Nr. 44/1939.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul Șef Portărel de pe lângă Tribunalul Caransebeș, în baza art. 102 Legea XL din 1881 și în baza art. 19 din legea 1908 prin aceasta public, că în urma deciziei Judec. II urbana Timișoara de sub Nr. 2034/1938, efectuându-se execuțiunea la 8 Februarie 1939 în favorul firmei Sot. Continentală pentru comerțul fierului reprez. prin Dr. Iuliu și Alex. Blum avocați din Timișoara, contra următorului, pentru suma de 34.393 Lei capital și acces., mobilele sechestrate și suprasechestrate cari s'au prețuit în Lei 27.200 și anume:

1. Una balanță „Hess“, 2. una morișcă pentru mac, 3. două sobe Topleț, 4. una sobă Arico, 5. șase tuciuri, 6. una pompă de fântână, 7. patru buc. cratițe de fier, 8. 50 buc. secere, 9. 20 buc. furci de fier, 10. 40 buc. lopeți de fier, 11. 18 buc. sape, 12. 10 buc. cuptoare de tablă, 13. 26 felinare pentru trăsură, 14. 15 buc. felinare mari, 15. 500 kgr. fier lucrat în șine, 16. 10 buc. firize, 17. 300 kgr. fier cercuri, 18. 10 buc. coase, 19. 14 buc. câni pentru apă, 20. 8 buc. câni mari pentru apă, 21. două buc. oale smălțuite mari, 22. patru buc. cratițe mari, 23. 50 metri sărmă, 24. 3 buc. port cafea, 25. două buc. oale de tuci smălțuite, 26. 10 buc. plite de tuci pentru sobe, 27. 30 buc. grătare de tuci, 28. 5 buc. spălătoare de tablă, 29. una morișcă de măcinat cafea, se vor vinde prin licitație publică.

Deci în urma încheierii Judec. mixtă din Caransebeș sub Nr. 531/1939 G. pentru încasarea creanței de Lei 4346 spese restante, se fixează licitație pe ziua de 31 Ianuarie 1940 la orele 15 în orașul Caransebeș la prăvălia următorului și toți aceia cari au voie a cumpăra sunt invitați cu aceia observare ca mobilele menționate mai sus, în baza art. 107, 108 din legea LX 1881, se vor vinde celor cari vor oferi mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele supuse licitației s'ar mai fi sechestrat și mai înainte și după această fixare de licitație și din partea altor creditori și aceștia au drepturi câștigate de acoperire asupra licitației, în baza art. 120 a legii LX din 1881, deci se va efectua și în favorul acestora.

Caransebeș, la 12 Ianuarie 1940.

Șef portărel **Dr. C. Stângu.**